

Oponentní posouzení

Studie vlivu tvrdého hazardu na kriminalitu

Ve *Studii vlivu tvrdého hazardu na kriminalitu* byly zveřejněny údaje, tvrzení a úvahy, které hodnotí činnost některých měst v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Obecní samospráva je významným prvkem demokratického státu a právo obcí samostatně rozhodovat a upravovat místní záležitosti je podstatou samosprávy občanů těchto obcí. Oponentní posouzení dává městům, jejich orgánům i občanům možnost seznámit se s tím, zda informace a úvahy o některých městech obstojí z pohledu kritického zhodnocení obsahu i metodického přístupu.

Obsah

1. Úvodní údaje	2
2. Posouzení Studie	3
2.1 Obecné připomínky	3
2.2 Tendenci obsahu Studie	4
2.3 K vědeckému přístupu Studie.....	6
2.4 Zákon o hazardních hrách	8
3. Konkrétní připomínky	10
3.1 Ukazatel vstřícnosti hazardu, problematičnost konkrétních příkladů.....	10
3.2 Index kriminality	12
3.3 Příklad Vysokého Mýta.....	13
3.4 Příklad Moravskoslezského kraje.....	14
3.5 Některé další kraje.....	15
3.6 Ostatní připomínky	16
4. Závěr.....	17

1. ÚVODNÍ ÚDAJE

a) Předmět oponentury

Předmětem tohoto posouzení je zjištění důvěryhodnosti, relevantnosti a správnosti závěrů *Studie vlivu tvrdého hazardu na kriminalitu* zpracované Nadačním fondem proti korupci a spolkem Naši politici, která byla zveřejněna na webových stránkách Nadačního fondu proti korupci dne 2. 3. 2017 (dále jen „**Studie**“).¹

b) Zpracovatel oponentní zprávy

Vysoká škola Karla Engliše Brno, Mezírka 1.

c) Řešitelský tým akademických pracovníků zpracovatele

Doc. JUDr. Zdeněk Koudelka Ph.D. (vedoucí týmu), prof. PhDr. Miroslav Foret CSc.,
Doc. JUDr. Jiří Kroupa CSc., Mgr. Martin Pelikán, JUDr. Mgr. Filip Rigel Ph.D.

---

¹ http://www.nfpk.cz/_userfiles/soubory/tiskovky/TZ_2017_03_02_studie.pdf

2. POSOUZENÍ STUDIE

2.1 Obecné připomínky

Autoři Studie se pokusili zpracovat kriminologickou studii, avšak bez toho, aby vzali v potaz alespoň základní kriminologickou literaturu, která by je zejména seznámila s následujícími fakty, s nimiž autoři nepracovali, a závěry, které Studie přináší, jsou proto značně zkreslené:

- a) Obecným celorepublikovým trendem kriminality je její postupný pokles, zejména od roku 2000.² V roce 2015 došlo k celorepublikovému poklesu kriminality. Pro rok 2015 je z pohledu vývoje kriminality charakteristický úbytek registrovaných skutků. V roce 2015 bylo registrováno celkem 247 628 trestných činů, což je nejnižší počet od roku 1991. Pokles nápadu trestné činnosti oproti roku 2014 činí 14,2 % (tj. o 41 032 trestných činů).³
- b) Větší podíl kriminality lze vždy zaregistrovat ve větších městech.⁴
- c) Existují problémové lokality, kterými jsou zejména ty, kde je větší množství tzv. vyloučených lokalit, které se vyznačují zejména vyšší nezaměstnaností, z čehož plyne vyšší počet osob závislých na sociálních dávkách. V těchto lokalitách se zároveň obecně vyskytuje větší množství osob závislých na návykových látkách a je vykazována, vzhledem k vyjmenovaným kriminogenním faktorům, vyšší míra kriminality.
- d) Kriminogenní faktory se obvykle na sebe nabalují, kumulují se. Ve většině případů existuje několik kriminogenních faktorů vedle sebe, které ve svém důsledku vedou k páčání kriminality. Zohlednění pouze jednoho takového faktoru, kterým je existence herního průmyslu, je značně zjednodušující a vypovídací hodnota takové Studie je velice nízká, jelikož problém není zobrazován komplexním způsobem. Hazard lze zařadit jako dílčí kriminogenní faktor v rámci vlivů prostředí, v němž jedinec žije – zásadním faktorem je ovšem bezprostřední rodina a vliv komunity, v níž se jedinec pohybuje. Stručně řečeno, z pouhého faktu, že je v obci určité množství heren, příp. kasin, nelze vyvozovat stav kriminality. Je třeba zkoumat problematiku hlouběji, zejména existenci dalších kriminogenních faktorů v dané obci.

---

² Josef KUČTA, Helena VÁLKOVÁ. *Základy kriminologie a trestní politiky*. Praha: C.H. Beck, 2012, s. 154 a násl.

³ DIBLÍKOVÁ, Simona a kol. *Analýza trendů kriminality v České republice v roce 2015*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2016, s. 11. ISBN 978-80-7338-162-2.

⁴ Analýza Institutu pro kriminologii a sociální prevenci analyzující trendy kriminality v roce 2015 (DIBLÍKOVÁ, Simona a kol. *Analýza trendů kriminality v České republice v roce 2015*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2016, s. 18. ISBN 978-80-7338-162-2) pro demonstraci tohoto faktu např. uvádí následující: „Podobně jako v předchozích letech, mělo nejvyšší podíl na celkové kriminalitě hlavní město Praha (cca 0,6 % rozlohy území ČR) se čtvrtinou celorepublikového nápadu. V Praze bylo v roce 2015 zjištěno 64 095 trestných činů, což ale oproti roku 2014 značí takřka jedenáctiprocentní pokles evidovaných trestných činů a největší kvantitativní pokles ze všech krajů. Pro Prahu je typická nejnižší objasněnost kriminality, která v roce 2015 činila cca 25 %.“

- e) V případě nelegálního provozování hazardních her existuje nepochybně vysoká míra latence, což lze doložit např. statistikou ze Zprávy o činnosti Nejvyššího státního zastupitelství za rok 2015, z níž je patrné, že množství stíhaných a obžalovaných osob za trestný čin neoprávněného provozování loterie a podobné sázkové hry dle § 252 trestního zákoníku č. 40/2009 Sb. konstantně klesá, přičemž v roce 2015 bylo z tohoto trestného činu obviněno pouze 16 osob a obžalováno bylo pouze 13.⁵ Existenci vysoké latence zdůrazňuje taktéž již zmiňovaná studie Institutu pro kriminologii a sociální prevenci Ministerstva spravedlnosti o trendech kriminality v roce 2015, která uvádí jako nový fenomén provozování nelegálních heren či hracích přístrojů,⁶ což pouze dokladuje další aspekt značného zkreslení výsledků Studie.
- f) Regulovat lze jen to, co není zakázáno. Zakaz určité činnosti vlastní lidské společnosti neznamená její likvidaci, ale přesun do nelegální černé sféry. Jak katastrofálně skončil pokus o poroučení lidským zájmům, dokazuje americká prohibice v letech 1919-33, která byla nejsilnějším kriminogenním faktorem pro růst moci organizovaného zločinu ve své době v USA. Samotná Studie naznačuje, že snad dochází k přelévání hazardu z míst, kde je zakázán, do míst, kde zůstává povolen. Tato skutečnost naznačuje, že hazard je jevem, který lze těžko vymýtit zákazy a že v případě úplného zákazu dojde k jeho přesunu do podzemních heren bez možnosti státní kontroly (jiné než trestněprávní).

2.2 Tendence obsahu Studie

Text Studie není na mnoha místech opatřen zdroji, používá více dojmů než argumentů. Na více místech je užívána nesprávná terminologie (např. str. 4 výraz „*zcizit*“, což je právní termín pro oprávněnou změnu vlastníka věci, ne pro krádež). Text není vědeckou prací, ale je spíše pamfletem, užívá žurnalisty či jiné pojmy, jež nepatří do díla, jež má být odborné (např. „*nechvalně proslulý*“⁷). Text je psán velice sugestivně, ve vyjadřování chybí snaha po nestrannosti, objektivitě a serióznosti – viz poslední 3 věty na s. 10-11.

Studie dochází k závěru, který byl pravděpodobně i její výchozí hypotézou, že existuje přímá souvislost mezi vysokou mírou kriminality a tzv. vstřícností příslušné obce k hazardu (tj. k povolení výherních hracích přístrojů na území obce).

Na řadě míst Studie je patrné, že se její autoři snaží s jejími adresáty (čtenáři) manipulovat, uvádět informace dílčím, neúplným způsobem, používat přirovnání, která při bližší analýze nemohou obstát, popřípadě ob stojí jen se značnými výhradami, jakož i používat výrazy s citovým zabarvením, navádějící k učinění určitého závěru bez

---

⁵ Zpráva dále uvádí, že nelegální provozování hracích přístrojů, tzv. kvízomatů, příp. provozování nelegálních heren je aktuálně velmi specifickým problémem. Tento typ kriminality je koncentrován do větších měst, jeví znaky organizovanosti a koordinace. Trestní řízení je vedeno pro trestné činy neoprávněného provozování loterie a podobné sázkové hry podle § 252 trestního zákoníku nebo neoprávněného podnikání podle § 251 trestního zákoníku. Řízení je však značně komplikované a zdlouhavé nejen s ohledem na obtížné dokazování, ale i právní posouzení věci. Významná je i součinnost s orgány daňové správy či dalšími státními orgány.

⁶ DIBLÍKOVÁ, Simona a kol. *Analýza trendů kriminality v České republice v roce 2015*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2016, s. 29. ISBN 978-80-7338-162-2.

⁷ Studie s. 5.

ohledu k obsahu sdělení.

Uvedené je patrné například z následujících částí Studie:

- a) Studie používá výrazy jako „*takové vysvětlení vnímáme jako zcela nedůvěryhodné*“⁸, „*je zcela vyloučené, aby (...)*“⁹, „*obrovské částky peněz*“¹⁰, „*nezřídka provázání s politickou garniturou*“¹¹, „*čelit nemilosrdnému nátlaku ze strany hazardní lobby*“¹², „*je nepochybné, že k takto radikálnímu snížení kriminality...*“¹³ přičemž uvedená tvrzení (závěry) nejsou podložena konkrétními argumenty, respektive konkrétními ověřitelnými daty a zjevně se tak snaží přesvědčit výhradně svým emočním zabarvením o extrémnosti či nezpochybnitelnosti určité skutečnosti.
- b) Studie výslovně uvádí: „*Zcela analogicky vzniká potřeba značných finančních prostředků i u uživatelů tvrdých drog. Ne náhodou se hazard, stejně jako drogy, dělí na tvrdý a měkký. (...) Zajisté není pochyb o tom, že užívání tvrdých drog zvyšuje kriminalitu. Dokonce byl zaveden termín jako „drogová kriminalita“. Velice názorně je vztah kriminality a drog znázorněn ve filmu *My děti ze stanice ZOO*.*“ Odvolávat se ve vědecké studii na film je nestandardní a navíc se film věnuje problematice drog a ne her. Textová část Studie má celkem 13 stran (při počítání normostran by se dospělo zhruba k polovičnímu rozsahu), přesto její autoři věnují podstatnou část dopadům tvrdých drog, a to bez podložení toho, zda jde o analogii, která by skutečně obstála. Jistě nelze tvrdit, že existuje stejný vztah mezi herním podnikáním a mírou kriminality, jako mezi drogami a mírou kriminality, stejně jako nelze tvrdit, že je dán stejný vztah mezi alkoholem a mírou kriminality a herní činností a mírou kriminality. Navíc je otázkou, zda se Studie neměla zabývat rozlišováním mezi herní činností, herním průmyslem, hazardem a závislostí na hazardu, což Studie nezřídka nečiní.
- c) Studie výslovně uvádí, že jejím zpracovatelům bylo při návštěvě tzv. vyloučených lokalit nabídnuto místními zajištění ochrany. Není přitom zřejmé, proč je tato informace bez dalších podrobností uváděna. Ve čtenáři má zjevně vzbudit dojem, že zpracovatelé Studie byli při jejím zpracování vystaveni vysoké míře nebezpečí, a to mezi hráči hazardních her, kteří jsou buď nebezpeční, jelikož od nich hrozí násilné chování, nebo jsou ochotni takovéto nebezpečí tvrdit, aby získali podvodně finanční prostředky od zpracovatelů Studie. Rovněž může být tato informace uvedena jako odůvodnění, proč byl terénní výzkum prováděn pouze na zcela nereprezentativním vzorku 2 osob, „*kteřé vyhrály v herně jackpot a místo štěstí jim tento jackpot přinesl ve výsledku vážné problémy*“¹⁴.

---

⁸ Studie s. 3.

⁹ Studie s. 4.

¹⁰ Studie s. 4.

¹¹ Studie s. 4.

¹² Studie s. 10.

¹³ Studie s. 10.

¹⁴ Studie s. 4.

- d) Studie nepokrytě kritizuje obce, které výherní automaty na svém území zcela nezakázaly, a to například tímto způsobem: „*Přesto se některá města pořád tvrdohlavě a prokazatelně mylně svoji vstřícnost k hazardu (...)*“¹⁵, ačkoli není jakkoli přihlédnuto k protiargumentům odůvodňujícím takový postup. Není například rozhodně nezpochybnitelné, že by příjmy z her byly vždy nutně nižší, než náklady na ně vynaložené. Známy je případ obce Chvalovice na Znojemsku, kde činil roční příjem z hazardu na 630 obyvatel 165 mil. Kč, které obec investuje do svého rozvoje.¹⁶ Přitom podle ve Studii používané Mapy kriminality (www.mapakriminality.cz) poklesla v obci Chvalovice kriminalita v roce 2016 oproti roku 2013 zhruba o jednu třetinu. Přesto autoři Studie uvádějí, že města nerespektující jejich názor jsou „*tvrdohlavá*“ a „*prokazatelně se mýlí*“.
- e) Z textové části Studie není patrné, která města¹⁷ mají být považována za ta, která učinila „*zásadní omezení*“ vůči hazardu, respektive která zaujala vůči hazardu „*nekompromisní přístup*“, jak je v rámci Studie často skloňováno, ačkoli jsou vůči těmto subjektům činěny některé navazující negativní závěry, které mohou vést ke značnému snížení jejich důvěryhodnosti. Jedná se například o konstatování, že rozhodování radnic o umístění hracích přístrojů (heren) sebou nese „*značné korupční riziko*“,¹⁸ nebo podle vyjádření autora Studie Janusze Koniecznyho, že „*vysvětlení podpory hazardu lze hledat v těchto lokalitách ve skrytých či vedlejších úmyslech různých zlojedů*“.¹⁹

2.3 K vědeckému přístupu Studie

Studie se již svým názvem snaží doložit, že byla zpracována při dodržování obvyklých vědeckých standardů. Tento dojem budí ostatně i struktura Studie, používání zdrojů v poznámkách pod čarou, snaha o vysvětlení metodologie Studie apod.

Obvyklé vědecké standardy byly nicméně ve Studii porušeny, a to zejména z následujících důvodů:

- a) Studie dospívá k závěrům při současném předložení určitých hrubých dat bez jejich vzájemného propojení. Může být sice zjištěno, že na určitém místě, kde byla nastavena tzv. nulová tolerance k výherním automatům (respektive k hazardu obecně), došlo k poklesu kriminality. Studie však neuvádí, o jaký druh kriminality je třeba se zajímat. Mělo by se jednat o majetkovou trestnou činnost, hospodářskou trestnou činnost, násilnou trestnou činnost, trestnou činnost obecně nebezpečnou, trestnou činnost proti rodině a dětem, trestnou činnost proti svobodě a právům na ochranu osobnosti, trestnou činnost proti životnímu prostředí? Pro závěry učiněné ve Studii nebylo zjištěno to nejdůležitější – má-li

¹⁵ Studie s. 5.

¹⁶ http://brno.idnes.cz/chvalovice-na-znojemsku-jsou-bohate-diky-hazardu-fba-/brno-zpravy.aspx?c=A160913_2272843_brno-zpravy_vh

¹⁷ Sledována byla pouze města nad 5 tisíc obyvatel, kterých je v České republice v současné době celkem 270, z celkového počtu 602 měst v České republice.

¹⁸ Studie s. 5

¹⁹ <http://www.nfpk.cz/tz/4869>

závislost na hazardu vliv na vyšší míru kriminality, o jaký druh kriminality se jedná? Bez takového zjištění nelze průzkum provést takovým způsobem, aby byly učiněny jakékoli relevantní závěry.

- b) Studie v úvodu definuje termíny výherní hrací přístroj a dále hazard. Oba tyto pojmy nepoužívá zákon č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách, přičemž není zřejmé, jak autoři Studie dospěli ke svým definicím. Je přitom důležité pracovat s takovými pojmy, jejichž obsah je adresátům Studie znám. V opačném případě jsou závěry Studie zavádějící.
- c) Studie tvrdí, že je nesporné rozlišování tzv. tvrdého a měkkého hazardu (jako se rozlišují tvrdé a měkké drogy). Pro nespornost tohoto rozlišování přitom nejsou předloženy jakékoli argumenty a podle našeho názoru ani takovéto argumenty nemohou obstát. Prohrát lze značné finanční prostředky jak na výherních automatech, tak i na ruletě, v pokeru či při kurzových sázkách.
- d) Studie vyvozuje své závěry nejen ze statistických dat, ale také z terénního průzkumu. O něm jsou však ve Studii podány pouze zcela kusé informace. Tento výzkum byl se vši pravděpodobností proveden na zcela nahodilém, silně nereprezentativním vzorku, což dokládá například zmínka o tom, že byly vyzpovídány 2 osoby, které o své závislosti podaly určité svědectví.²⁰ Závěry uvedené ve Studii z terénního výzkumu je proto třeba brát s maximální rezervou a opatrností. Přesto se Studie snaží činit na základě těchto poznatků zásadní zobecnění.
- e) Zdroje uvedené v poznámkách pod čarou představují často neplatné webové odkazy. To je případ poznámek pod čarou č. 1, 3 a 14 Studie, přičemž veškeré odkazy nebyly z naší strany prověřeny. Na řadě míst nejsou navíc pro určité závěry uvedeny vůbec žádné zdroje. Když již jsou takové prameny předkládány, jedná se o jednotlivý případ, ze kterého je vytvářeno obecné pravidlo.²¹ Tato skutečnost činí Studii nevědeckou. Lze ji proto označit za práci publicistickou, komentářovou, nikoliv analytickou, přinášející jakékoli podložené, prokazatelné a nové skutečnosti.
- f) Ve Studii není žádným způsobem přihlédnuto k nabytí účinnosti zákona o hazardních hrách od 1. 1. 2017, přestože autoři připravovali Studii již při znalosti této nové právní úpravy. Ostatně uvádějí nové pravomoci Celní správy vůči nelegálnímu hazardu (bez bližší specifikace) s účinností od 1. 1. 2017. Mají-li být závěry Studie použitelné v současné době, tj. od roku 2017, pak je třeba zohlednit aktuální právní úpravu hazardních her, včetně provozu výherních hracích přístrojů.

Studie činí na řadě míst závěr ohledně vztahu hazardu a míry kriminality. Přesto však připouští, že ke snížení míry kriminality došlo spíše „*odpovědným a účinným přístupem těchto měst (tj. měst s nižší mírou kriminality, pozn. autora) k boji s kriminalitou a na*

---

²⁰ Studie s. 4.

²¹ Například na str. 11 Studie se uvádí, že je jisté, že se obce, které legální hazard zakázaly, nelegálního hazardu postupně definitivně zbaví. Tento závěr je přitom doložen případem, kdy došlo ze strany policie k zabavení nelegálních hracích přístrojů ve městě Bohumíně. Na str. 5 Studie je uveden případ zabavení nepovolených výherních přístrojů v Praze. Sotva lze z uvedeného konstatovat, že těmito dvěma úspěchy Celní správy došlo k eliminaci veškerého nelegálního hazardu na území Bohumína a Prahy. Druhý uvedený případ se navíc týkal území Prahy 4, kde k nulové toleranci k výherním hracím přístrojům nebylo přistoupeno. Nejde proto opět o reprezentativní příklad.

snížení kriminality se podílely i nejrůznější další faktory (práce asistentů prevence kriminality, protidrogová opatření, osvěta atd.).“²²

Jinými slovy, Studie připouští, že opakované závěry v ní obsažené, nemusí být pravdivé. Přitom aprobovaným cílem Studie mělo být ověření hypotézy, zda existuje vztah mezi příčinou (počtem výherních přístrojů na území města) a následkem (vyšší mírou kriminality). Jelikož se autoři Studie nezabývali ostatními vlivy, které podle jejich vlastního vyjádření jsou zřejmě (tj. pravděpodobně) skutečným důvodem vyšší míry kriminality na některých místech, nelze zjistit, co v daných lokalitách je příčinou sledovaných jevů. Něco takového by vyžadovalo zevrubnější výzkum, který však autoři Studie neprovedli.

V této souvislosti je možno uvést informaci podle statistik Ministerstva spravedlnosti, že v roce 2012 nebylo uloženo žádné léčebné ochranné opatření proti patologickému hráčství v ústavní formě, v roce 2013 jen v jednom případě, v roce 2014 opět žádné.²³ Podobně tomu bylo u ambulantní formy léčby patologického hráčství - 2012 žádné, 2013 jeden případ, 2014 jeden případ. Čísla co do uložených ochranných opatření proti alkoholu jsou přitom zcela odlišná - v roce 2012 bylo v ústavní formě 116 opatření, za rok 2013 bylo 97, za rok 2014 bylo 125 opatření. V ambulantní formě za rok 2012 bylo 125, za rok 2013 bylo 178 a za rok 2014 to bylo 171 opatření. Podobně je tomu u ochranných opatření protidrogových (ústavní 86 za rok 2012, 2013 bylo 96, 2014 bylo 97, ambulantní pak za rok 2012 bylo 80, 2013 bylo 96 a za 2014 bylo 117 opatření. Z těchto čísel je patrné, jak na nebezpečnost hazardu oproti jiným závislostem pohlížely soudy v letech 2012-14.²⁴

2.4 Zákon o hazardních hrách

Studie nezohlednila právní vývoj, který dospěl v oblasti regulace her, včetně regulace provozu výherních hracích přístrojů, ke značným změnám. I pokud by tedy byly závěry uvedené ve Studii jakkoli relevantní, týkaly se situace před 1. 1. 2017. To je však zásadní chyba. Zpracovatelům musel být obsah připravované zákonné změny znám ještě před účinností zákona č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách k 1. 1. 2017, neboť zákon byl přijat již 26. 5. 2016. Publikován ve Sbírce zákonů byl 15. 6. 2016. Pokud tedy autoři vůbec nezpracovali do Studie tuto významnou zákonnou změnu, je Studie matoucí, nevypovídající a již při svém publikování zastaralá. Pokud šlo o záměr, lze Studii hodnotit jako nevědeckou se snahou vyvolat klamavý dojem o aktuální legislativní situaci.

Tuto skutečnost dokládá například následující část Studie: „*K některým kriminálním činům dochází zvláště v noční době. Mnohdy jediným „veřejným“ místem v noci jsou právě herny a kasina. Noční provoz heren nejčastěji postrádá racionální důvody, a proto taky logickým krokem je jeho zákaz v nočních hodinách.“²⁵ Podle ustanovení § 67 odst. 3 zákona o hazardních hrách přitom nesmí být herna provozována v době od 3:00*

---

²² Studie s. 10.

²³ Přitom k léčbě patologického hráčství je uzpůsobena Věznice Opava (jak pro odsouzené muže, tak i pro odsouzené ženy) či Věznice Heřmanice (pro odsouzené muže).

²⁴ <http://cslav.justice.cz/InfoData/prehledy-statistickyh-listu.html>

²⁵ Studie s. 3.

do 10:00 hodin. V době zveřejnění Studie se tedy změnil tento problém radikálně změnou zákona.

Podobně je tomu i co do závěrů o závislosti osob, které se nacházejí v existenčních problémech. Studie používá opakovaně četnost exekučních řízení. Jejich důvodem však nemusí být nutně předluženost osob, ale pouze neochota dluhy splácet. Zákon o hazardních hrách však v § 16 zakazuje osobám, u nichž byl pravomocně zjištěn úpadek, přístup do heren a kasin. Tak tomu bude i u řady dalších osob zapsaných v rejstříku fyzických osob vyloučených z účasti na hrách dle § 16 zákona o hazardních hrách. Bude se jednat například o osoby se zákazem takové činnosti, nebo o osoby s uloženým předběžným opatřením.

Studie uvádí také případy osob, s nimiž se její autoři setkali, kterým se nedaří zbavit se závislosti na výherních hracích přístrojích, přitom mají k tomuto alespoň v určité chvíli rozhodnou vůli. Tyto osoby se přitom mohou dobrovolně zapsat do rejstříku fyzických osob vyloučených z účasti na hazardních hrách. Výmaz z rejstříku lze provést na žádost osob nejdříve po uplynutí jednoho roku ode dne zápisu.²⁶

Zákon o hazardních hrách upravuje i řadu dalších opatření směřujících k odpovědnému hraní,²⁷ což není ve Studii blíže jakkoli reflektováno, stejně jako přijetí zákona č. 187/2016 Sb., o dani z hazardních her.

---

²⁶ § 16 odst. 7 zákona č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách.

²⁷ § 14 a násl. zákona o hazardních hrách.

3. KONKRÉTNÍ PŘIPOMÍNKY

3.1 Ukazatel vstřícnosti hazardu, problematičnost konkrétních příkladů

Ukazatel vstřícnosti k hazardu je metodologicky špatně nastaven: jde o přepočtení obyvatel obce připadajících na hrací přístroj. Je pak zřejmé, že nejvyšší míru vykazují atraktivní turistická centra (Praha 1, Kutná Hora, Mikulov), lázeňská místa (Mariánské Lázně, Teplice, Poděbrady, Karlovy Vary či Luhačovice) či místa na státních hranicích (Aš, Hodonín, Znojmo), kde je osob pohybujících se v dané lokalitě výrazně vyšší než počet místních obyvatel. Praha 1 je typickou částí města, kde je sice k pobytu hlášeno jen asi 30 000 obyvatel, ale pohybují se v ní statisíce lidí. Zjišťovat tedy index jen s přihlédnutím k oficiálnímu počtu trvale přihlášených obyvatel je zcela nevyhovující. První místo žebříčku míry vstřícnosti k hazardu v rámci Čech, Moravy a Slezska zaujala Praha 1, zde jsou však pominuta následující fakta: městská část je součástí hlavního města, což s sebou nese vždy vyšší míru kriminality; množství osob, které se zde skutečně pohybují, mnohonásobně převyšuje počet osob, které jsou zde trvale registrovány; většinu návštěvníků provozoven s hracími přístroji tvoří turisté.²⁸

Na straně 9 Studie na žebříček navazuje tvrzení: „*Obrovské množství hracích přístrojů v Mikulově a Aši je pak spojeno s hazardním turismem z Rakouska a Německa. Všechna tato města bojují zároveň s nadprůměrnou kriminalitou a platí tedy závěr, že z důvodu nemalého turismu lze určitou míru hazardu připustit, ovšem jednak nikoliv v takové míře a jednak při splnění řady předpokladů (viz francouzský model regulace hazardu).*“ Autoři pomíjejí specifickou situaci v Aši a Mikulově a vytvářejí nepodloženě přímou úměru mezi množstvím hracích přístrojů a výskytem kriminality.

Přítom podrobnějším zkoumáním problémů v dané lokalitě a za použití veřejně dostupné *Bezpečnostní analýzy koncepce prevence kriminality Karlovarského kraje* (dále Analýza) by autoři poměrně snadno mohli zjistit, že mezi významné kriminogenní faktory, které tedy ovlivňují vývoj trestné činnosti v Karlovarském kraji, kam Aš náleží, patří vyšší míra nezaměstnanosti a zvyšující se podíl občanů, kteří si zdroje obživy i životní úroveň obstarávají kriminální činností. Dalším významným kriminogenním faktorem je existence vyloučených komunit, zejména romského etnika. Za další kriminogenní faktor dlouhodobě ovlivňující situaci v Karlovarském kraji lze považovat vysoký příliv cizinců, kteří se v Karlovarském kraji dopouštějí zejména drogové a majetkové kriminality, a za přetrvávající problém je možné též označit problematiku kapesních krádeží v lázeňských střediscích, vloupání do motorových vozidel či mravnostní trestnou činnost a prostituci, související s vysokou frekvencí turistů.²⁹

Dle Analýzy je prevence v Aši zaměřena především na vytváření nebo podporu nabídky volnočasových aktivit, tvorbu preventivních programů (besedy na školách) a preventivních opatření (Městský dohlížecí kamerový systém, bezpečné zóny, apod.), realizaci pravidelných preventivních akcí (Den prevence, vyhodnocení Ajaxe, akce se

---

²⁸ Srov. vyjádření mluvčí městské části Prahy 1 Veroniky Blažkové. KABÁTOVÁ, Šárka. České Las Vegas? Aš i Mikulov. *Lidové noviny*, 8. 3. 2017.

²⁹ Bezpečnostní analýza koncepce prevence kriminality Karlovarského kraje na roky 2013-2016. www.karlovarsky.cz/krajsky-urad/cinnosti/Documents/bezp_analyza.doc

školy, apod.) a v neposlední řadě vytváření propagačních materiálů na různá témata apod. Jedním z podstatných preventivních opatření je vytvoření Multidisciplinárního týmu (dále jen MDTýmu) a jeho pravidelná činnost. Regulace hazardu nepochybně může tvořit dílčí opatření v rámci výše zmíněné prevence (trávení volného času), avšak z Analýzy jasně vyplývá, že samotná existence hazardu není hlavní příčinou kriminality v Aši, jak ovšem mylně dovozují autoři Studie vlivu tvrdého hazardu na kriminalitu. **Dle Analýzy je totiž klíčové, že Aš patří mezi oblasti s vyšší mírou nezaměstnanosti a s tzv. vyloučenými lokalitami, v nichž se kvůli specifickým kriminogenním faktorům předpokládá vyšší výskyt trestné činnosti.**³⁰

Pokud jde o situaci v Mikulově, je opět třeba přiblížit si konkrétní podmínky v této lokalitě. Z Vyhodnocení trestné a přestupkové činnosti Městské policie Mikulov za rok 2016³¹ se podává, že při posouzení období let 2008 – 2016 a při místní znalosti zjistíme, že nápad trestné činnosti je zejména v posledních dvou letech přímo ovlivněn délkou turistické sezóny, která se v Mikulově prodlužuje na období měsíců duben-říjen. Návštěvníci města a okolí, na sebe vážou zcela přirozeně i zejména majetkovou trestnou činností, která je v posledních letech nájezdná a organizovaná, a to zejména cizojazyčnými skupinami. Další a zcela nový fenomén jsou zejména ve vztahu k přestupkovosti cizí státní zaměstnanci firem se sídlem v Mikulově. Jedná se především o sezónní a příležitostné zaměstnance s velkou fluktuací. Jsou to Rumuni, Moldavané, Ukrajinci, Bulhaři a Slováci. Jsou jiné mentality a je významná jazyková bariéra. A dále také organizovaná kriminalita nájezdných skupin z okolních měst a ze zahraničí (Brno, Hustopeče, Slovenská republika, Polská republika, Bulharsko, Rumunsko), které přijíždí za účelem páchaní trestné činnosti majetkové povahy do města zejména za turisty a dále pak díky geografické poloze města (hranice s Rakouskou republikou, nedaleko Slovenská republika) a hlavní směrová trasa Východ/Západ. Je nutné se smířit s tím, že jak je město strategicky výhodně situováno pro potencionální návštěvníky, tak je to samo sebou zajímavé i pro pachatele trestné činnosti, kteří se právě na toto specializují. **Z materiálu Městské policie Mikulov vyplývá, že vyšší výskyt kriminality v Mikulově je způsoben zejména tím, že Mikulov je významnou turistickou destinací, která je navíc umístěna na hranici s Rakouskem.**

Dle výše uvedeného tedy nelze tvrdit, že kriminalita v Mikulově, Aši či v Praze 1 je způsobena vysokým ukazatelem vstřícnosti k hazardu, neboť je zjevné, že např. v Aši se jedná o vyloučenou lokalitu, kde hazard může být jedním z kriminogenních faktorů, zároveň to však není jediným důvodem, proč právě zde je vyšší míra kriminality. Praha je zase hlavním městem a stejně jako Mikulov je navíc turistickou destinací, což zvyšuje taktéž míru kriminality.

Podle obecných trendů kriminality je zjevné, že např. v pohraničí či ve velkých městech je vyšší podíl kriminality, v menších městech bez dalších dílčích kriminogenních faktorů nikoliv. Pokud je např. vyšší podíl kriminality v menších obcích, je třeba se zaměřit na to, zda se nejedná o vyloučené lokality, lokality s vyšší mírou nezaměstnanosti atd. Uvádět do souvislosti pouze faktor míry hazardu a míry kriminality je silně zavádějící a neobjektivní, až tendenční. Zajímavé je též, jak hodnotí

---

³⁰ Bezpečnostní analýza koncepce prevence kriminality Karlovarského kraje na roky 2013-2016, s. 51 a násl. Dostupné z: www.kr-karlovarsky.cz/krajsky-urad/cinnosti/Documents/bezp_analyza.doc

³¹ *Vyhodnocení trestné a přestupkové činnosti Mikulov 2016*, s. 1-2. <http://mp.mikulov.cz/index.php?IdKat=1&PodKat1=87>

příčiny kriminality místní zdroje – bezpečnostní zpráva kraje, zpráva městské policie, a jak k tomu přistupují zpracovatelé Studie z Prahy.

3.2 Index kriminality

Index kriminality je nesprávně propočten, v žádném případě nejde o propočet trestných činů na 10 000 obyvatel, jak uvádí Studie. Index tak není vůbec osvětlen a nemá vypovídací hodnotu. Index kriminality nekoreluje s indexem hazardu. Je přirozené, že největší sídla mají i nejvyšší míru kriminality. Jde o banální fenomén, který nepřekvapí.

Údaje o snížení kriminality po regulaci hazardu jsou mýty. Jednak lze jen těžko počítat do hazardu přičitatelných trestných činů činy nedbalostní (a nesporně též velkou část činů úmyslných), jak činí Studie. Dále jsou zcela opomenuty jiné faktory vedoucí ke snížení kriminality. Ukazatel kriminality je obsahově na straně 6 vymezen příliš široce, bylo by vhodnější jej pro potřeby hledání statistického vztahu s hazardem specifikovat například na ukazatel majetkové kriminality.³² Rovněž posuzování pouze dvou roků (2013 a 2016) je nedostatečné, přičemž zároveň není zmíněn onen významný celorepublikový pokles v roce 2015. Chtělo by to mít delší a hlavně skutečně roční časové řady například za pět, deset a více let.

Na straně 10 Studie – města s nulovou tolerancí k hazardu - je uvedeno, že kriminalita se údajně snížila u některých měst na dvojnásobně nižší úroveň – dle autorů to souvisí právě s nulovou tolerancí k hazardu. Je to možné, ale je nutné si klást otázku, zda byl hazard skutečně jediným problémem. Např. Blansko má i nyní s nulovou tolerancí k hazardu mnohem vyšší index kriminality než jiná města uvedená v tabulce - Míra vstřícnosti k hazardu. Některá města, která nezavedla nulovou toleranci k hazardu, mají index kriminality mnohem nižší než města s nulovou tolerancí (Luháčovice, Slavkov u Brna atd.). Z toho lze vyvodit, že hazard byl jedním z dílčích problémů daných lokalit, které se ale vyznačují i jinými problémy, kdy inklinace k hazardním hrám je spíše následkem nežli příčinou jiných problémů v dané lokalitě. Nelze tedy konstatovat, že kde je vstřícnost k hazardu, je i vyšší kriminalita, vždy je třeba posuzovat danou lokalitu jako celek včetně jejích specifik a dalších dominantních kriminogenních faktorů – např. hodně měst vstřícných k hazardu je v regionu severních a západních Čech (pohraničí s Německem), kde je obecně problém s vyšší mírou kriminality (zejména kvůli vyššímu výskytu tzv. vyloučených lokalit), vstřícnost k hazardu tam může v daném kontextu být jedním z kriminogenních faktorů. Nelze však tato problémová místa se sociálně vyloučenými lokalitami srovnávat se situací např. na Mikulovsku, Luháčovicích, Uherskobrodsku atd., kde je vstřícnost k hazardu poměrně vysoká, ale index kriminality je tu nízký a zdrojem kriminality bude tolerance k hazardu pouze v menšině případů, jak lze dovodit např. ze zpráv vyhodnocujících kriminalitu v daných lokalitách, z nichž je zjevné, že primární problém nespočívá v hazardu.

---

³² Ačkoliv ani to by nebylo příliš průkazné, neboť tradičně při hodnocení struktury kriminality výrazně dominuje právě kriminalita majetková (v roce 2015 činila celkově 56%), přičemž právě v roce 2015 Policie ČR zaznamenala výrazný pokles zjištěných trestných činů majetkové povahy o takřka 20 %. Viz DIBLÍKOVÁ, Simona a kol. *Analýza trendů kriminality v České republice v roce 2015*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2016, s. 14. ISBN 978-80-7338-162-2.

3.3 Příklad Vysokého Mýta

V kapitole 5 Prokázání vlivu na kriminalitu na praktickém příkladu – VYSOKÉ MÝTO jsou uvedeny skutečnosti týkající se města Vysoké Mýto.³³ U měst Vysoké Mýto, Litomyšl, Svitavy a Moravská Třebová je údajně prokázání vlivu hazardu na kriminalitu nejvíce výstižné. Všechna města se nachází v Pardubickém kraji. Vysoké Mýto a Litomyšl vyhlásily nulovou toleranci hazardu a Svitavy a Moravská Třebová hazard naopak dle tvrzení autorů podporují. Vysoké Mýto mělo údajně v roce 2013 nejvyšší kriminalitu ze všech 4 měst, v roce 2016 se pak dle autorů Studie pyšnilo zcela jinými ukazateli. Po roce 2013 se dle Studie údajně začala kriminalita přelévat do oblastí okolních, jelikož ve zmiňovaných obcích byla vyhlášena nulová tolerance.

Pro objektivní náhled na situaci ve Vysokém Mýtě je vhodné nahlédnout do dokumentu - Bezpečnostní analýza Vysokého Mýta na rok 2017,³⁴ který byl vypracován Skupinou prevence kriminality ve Vysokém Mýtě. Tato Analýza konstatuje, že od roku 2013 do roku 2015 došlo k celkovému nárůstu trestné činnosti, k čemuž zejména přispěl zvýšený nápad hospodářské kriminality, internetových podvodů a sériových krádeží, páchaných zejména osobami závislými na drogách. Od roku 2015 došlo k výraznému poklesu, což byl však celorepublikový trend. Další pokles kriminality v roce 2016 byl pak důsledkem především posílení počtu policistů a s tím souvisejícím navýšením preventivních opatření a akcí a navíc se do výkonu trestu vrátilo velké množství recidivistů po prezidentské amnestii. Rovněž proběhlo několik úspěšných realizací, po kterých bylo do výkonu trestu umístěno několik osob, na které se trestná činnost nabalovala. Po těchto realizacích zejména v oblasti drog (v polovině roku 2015), byly krádeže a krádeže vloupáním evidovány, ve srovnání s předešlým obdobím, minimálně. Tento stav přetrvává v podstatě až od současné doby. K poklesu trestné činnosti napomáhá, jak již bylo uvedeno, mimo jiné i aktivní spolupráce s asistenty prevence kriminality, zavedení monitorovacího kamerového systému, **zrušení non stop podniků** a další faktory.

Jak vidno, ve Vysokém Mýtě sice došlo k poklesu kriminality, nicméně jak z Výroční zprávy, tak i z přesných statistik kriminality je patrné, že hazard zde byl pouze jedním z mnoha kriminogenních faktorů, jako primární problém se zde opět jeví existence vyloučených lokalit. V roce 2015 pak bylo opravdu možno pozorovat pokles kriminality ve Vysokém Mýtě, nicméně jednalo se o celorepublikový pokles. Ve Vysokém Mýtě byl tento pokles v roce 2015 pak nejvíce markantní ze všech sledovaných let a vliv zavedení nulové tolerance hazardu v tomto městě na snížení kriminality není tedy tak zjevný, jak se snaží tvrdit autoři Studie vlivu hazardu na kriminalitu. Výrazný pokles kriminality zejména v roce 2015 je pak jasně patrný v obdobném poměru u všech sledovaných měst, tedy jak v městech s nulovou tolerancí, tak i u měst hazard podporujících. Index kriminality u všech sledovaných měst nevykazuje (kromě Moravské Třebové v roce 2016) žádné výrazné disproporce mezi městy, která mají nulovou toleranci k hazardu, a městy herní zábavu umožňující.

---

³³ Studie s. 12.

³⁴ http://prevencekriminality.vmyto.eu/images/Bezpecnostni_analyza/bezpecnostni_analyza_2017.pdf.

Studie uvádí, že Vysoké Mýto, Svitavy, Moravská Třebová a Litomyšl spolu vzájemně sousedí,³⁵ což je nepravdivé. Jsou sice v jednom Pardubickém kraji, ale ve dvou různých okresech i ve dvou zemích - Moravská Třebová a Svitavy na Moravě a Litomyšl a Vysoké Mýto v Čechách.

Index kriminality ve vybraných městech³⁶

MĚSTO	2013 leden 2013- leden 2014	2014 leden 2014- leden 2015	2015 leden 2015- leden 2016	2016 leden 2016- leden 2017
Vysoké Mýto	220,8	227,6	139	114,4
Litomyšl	178	178,9	127,1	110,3
Svitavy	190,1	182,4	145,2	137,7
Moravská Třebová	181,6	180,5	136,6	156,4

3.4 Příklad Moravskoslezského kraje

I v případě Moravskoslezského kraje³⁷ se hodnotí v podstatě dva údaje – tzv. míra vstřícnosti k hazardu a index kriminality – u řady obcí to je opravdu tak, že obce s vysokou mírou vstřícnosti mají vysoký index kriminality (např. Karviná, index kriminality 254, Ostrava, index kriminality 316,1). Nicméně není již zohledněno a podrobena analýze, proč některé obce s vysokou vstřícností mají index kriminality na podobné úrovni jako některá města s nízkou vstřícností, např.:

Bruntál – míra vstřícnosti k hazardu 3. místo a index kriminality 177,9 x **Frýdlant nad Ostravicí** – míra vstřícnosti 23. místo (jedno z posledních míst, neboť mají v obci 1 automat) a index kriminality je zde 180,1 – tedy vyšší než v Bruntále!

Opava – 2. místo v míře vstřícnosti k hazardu a index kriminality 175,6 x **Vratimov** s mírou vstřícnosti na 15. místě (střed) a index kriminality 200,2.

Frýdek-Místek – míra vstřícnosti na 16. místě a index kriminality 245,3! – mnohonásobně vyšší index kriminality než např. u Bruntálu (3. místo míra vstřícnosti), Opavy (2. místo), skoro stejný výsledek jako u Karviné (1. místo, index kriminality 254,0)

Hradec nad Moravicí - na straně 19 Studie je příklad toho, že počet automatů a index kriminality nemusí souviset. V roce 2013 i 2016 byl v tomto městě nezměněný počet 6 automatů. Přitom v roce 2013 počet trestných činů byl 186 a index kriminality dle Studie 159,8 a v roce 2016 byl počet trestných činů 101 a index kriminality 86,8.

Statistiky ve Studii pomíjejí další souvislosti a okolnosti – kriminogenní faktory, které se v dané lokalitě vyskytují – evidentně zde nebude problém pouze v hazardu, je třeba zkoumat problematiku komplexně a ne jednostranně. V Moravskoslezském kraji je obecně vyšší nezaměstnanost a s tím související vyšší počet osob závislých na

³⁵ Studie s. 12.

³⁶ Uveden stejně jako v případě Studie vlivu hazardu na kriminalitu podle tzv. mapy kriminality. <http://www.mapakriminality.cz/>.

³⁷ Studie, kapitola 6, s. 14.

sociálních dávkách, velký počet vyloučených lokalit, velký počet drogově závislých – to vyplývá z oficiálních statistik (viz např. Plán prevence kriminality města Bohumín v letech 2012-2016, s. 4).³⁸

3.5 Některé další kraje

Obdobným způsobem je Studie vlivu hazardu na kriminalitu koncipována ve všech dalších krajích. Tedy je uváděno, jaká je míra vstřícnosti k hazardu a jaký je index kriminality. Následně autoři vyberou několik měst, na jejichž případech demonstrují, že pokud se sníží počet hracích přístrojů na osobu v dané obci, tak klesne i kriminalita. Tato korelace však bohužel pro autory neplatí bezvýjimečně a Studie nepředkládá žádná relevantní data, na nichž by doložila, že pokles kriminality je opravdu způsoben pouze či alespoň z převažující části snížením počtu hracích přístrojů, příp. vyhlášením nulové tolerance k hazardu.

Příkladem může být obec Kojetín v rámci Olomouckého kraje, kde byl před vyhlášením nulové tolerance hazardu index kriminality 116,4. Po jejím vyhlášení však index kriminality paradoxně ještě o něco málo stoupl na 117,2, což opět dokazuje, že problém kriminality je hlubší než pouze problém hazardu (s. 23 Studie). Kojetín dokonce autoři Studie uvádějí i v závěrech ke statistice Olomouckého kraje (s. 24 Studie), kde uvádějí, že Kojetín udržuje nulovou toleranci a je zároveň jedním z nejbezpečnějších měst v kraji. Dále dodávají, že v Kojetíně tomu tak však bylo i před vyhlášením nulové tolerance, čímž sami relativizují své závěry ohledně vztahu kriminality a hazardu a *de facto* připouštějí, že problém je hlubší, aniž by se však tímto svým poznatkem jakkoliv dále zabývali.

Značně zjednodušené závěry autorů Studie lze taktéž demonstrovat na statistikách ze Zlínského kraje, z nichž v mnoha případech vyplývá, že města vstřícná k hazardu (např. Luhačovice – 3. místo v míře vstřícnosti k hazardu, Napajedla – 1. místo v míře vstřícnosti k hazardu, Holešov – 2. místo v míře vstřícnosti k hazardu) vykazují velmi nízký index kriminality – Luhačovice: 89,4 (11. místo), Napajedla: 105,1 (10. místo), Holešov 83,6 (13. místo). Naopak např. Kroměříž, která má 0 hracích přístrojů, má index kriminality 147,3 (4. místo v indexu kriminality) – tedy vyšší než obce nejvstřícnější k hazardu v tomto kraji. Autoři opět opomíjejí tato data jakkoliv interpretovat. Mnoho obdobných příkladů tak najdeme ve statistikách ke všem krajům (např. v Jihomoravském kraji je Brno mírou vstřícnosti až na 18. místě, index kriminality 1. místo; Hustopeče – míra vstřícnosti 5. místo, index kriminality až 18. místo anebo lze zmínit Břeclav – míra vstřícnosti 16. místo, index kriminality 3. místo (183,8). Naopak Mikulov, který se v celostátním žebříčku míry vstřícnosti k hazardu nachází na 2. místě – v rámci Jihomoravského kraje je pak na 1. místě, má index kriminality pouze 139,9 (5. místo v Jihomoravském kraji).

---

³⁸ <https://www.mesto-bohumin.cz/data/dokumenty/8909.pdf>

3.6 Ostatní připomínky

Údaje o počtu obyvatel jsou v tabulce uvedeny nesprávně (např. Hradci Králové je ubráno 10 000 obyvatel³⁹ apod.).

Nazývat ukazatel podílu obyvatel na hrací přístroj „*mírou vstřícnosti města k hazardu*“ je zavádějící.

K náležitě objektivnímu prokázání vlivu hazardu na kriminalitu by se muselo přistupovat zcela jinak, než je uvedení pouze 4 příkladů na s. 12–13 Studie. I v případě ve Studii použité podoby sekundárního výzkumu by bylo nutné shromáždit a vytvořit celou soustavu socioekonomických ukazatelů za všechna města v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Taková podoba Studie by potom objektivněji a v daleko širším záběru odrážela nejruznější stránky života a životní úrovně obyvatel daných obcí, včetně ekonomických, sociálních či demografických podmínek, ale také míru výskytu sociálně patologických projevů. Uvažovaná soustava ukazatelů by zahrnovala podstatně delší časové údobí a měla by podobu ročních časových řad za pět, deset či dokonce více let. Hlavně však by se na ní provedly skutečně statistické výpočty koeficientů, schopných seriózně naznačit či dokonce statisticky prokázat uvažovaný vliv hazardu na kriminalitu.

Podíváme-li se na údaje Českého statistického úřadu, je nepochybné, že kriminalita sama o sobě zaznamenala u nás v letech 2013 – 2016 bez ohledu na regulaci hazardu klesající tendenci.⁴⁰

Po stránce gramatické vykazuje Studie chyby - Kutná Hora s malým „h“ na str. 8.

---

³⁹ Český statistický úřad. Počet obyvatel obcí Královéhradeckého kraje. https://www.czso.cz/csu/xh/pocet_obyvatel_v_obcich

⁴⁰ https://www.czso.cz/csu/czso/kriminalita_nehody

4. ZÁVĚR

Ve vztahu k základním otázkám lze shrnout následující:

- a) Textová část Studie je psána značně tendenčním způsobem, aby přesvědčila své adresáty o absolutní nepřijatelnosti hazardních her bez ohledu na ověřitelnost či pravdivost jednotlivých tvrzení a argumentů.
- b) Studie nerespektuje základní vědecké metody, jakými jsou práce se statistickými daty při zohlednění možných dalších vlivů, uvádění zdrojů způsobem obvyklým ve vědeckých pracích, prezentace více přístupů k určité otázce, jež se v praxi objevují s věcnou argumentací příklánějící se k jednomu či více z přístupů.
- c) Studie nereflektuje změnu právní úpravy po 1. 1. 2017, zejména účinnost zákona o hazardních hrách, která řeší podstatnou část toho, co je součástí kritizovaného stavu v jednotlivých městech (obcích).
- d) Seriózní a průkazné výsledky o vlivu hazardu na kriminalitu by přinesl primární výzkum, zejména pokud by byl několikrát s náležitým časovým odstupem opakován.
- e) Studie vychází z tzv. mapy kriminality, kterou lze považovat za relevantní podklad (data dodává Policie ČR), nicméně autoři své závěry vyvozují pouze z indexu kriminality, jakožto jednoho ukazatele, a z tzv. míry vstřícnosti k hazardu, jakožto druhého ukazatele. Takto však nelze k problému příčin kriminality přistupovat, neboť se jedná o přístup značně zjednodušený, z čehož plyne, že závěry autorů nejsou relevantní, dostatečně vědecky podložené a naopak jsou tendenční.
- f) Studie pomíjí základní kriminologické poznatky, v důsledku čehož nelze Studii považovat za odbornou publikaci. Těmito základními poznatky jsou zejména **trvalý trend poklesu kriminality** (zejména v roce 2015, což při sledovaných obdobích 2013 a 2016 v mnoha případech způsobilo onen skok dolů v indexu kriminality) a **kumulace několika kriminogenních faktorů, které vedou k páchání kriminality**.
- g) Zohlednění pouze jednoho kriminogenního faktoru je pak základním pochybením autorů Studie, neboť ze statistických dat plyne, **že v obcích (lokality), kde se nevyskytují ve větší míře další problémy (kriminogenní faktory), vysoká míra vstřícnosti k hazardu sama o sobě nezapříčiňuje vysoký index kriminality (Luhačovice, Napajedla a další) a i případné vyhlášení nulové tolerance k hazardu nemá na stav kriminality zásadní vliv (např. Kojetín). Naopak v obcích, které lze nazvat problémovými, např. v důsledku vysoké nezaměstnanosti a existence vyloučených lokalit, je potom vysoká vstřícnost k hazardu faktorem, který může zintenzivnit problémy lokality a kriminogenita tohoto faktoru se v důsledku existence dalších kriminogenních faktorů zvyšuje.** Regulace hazardu v těchto lokalitách potom má své opodstatnění. Těchto souvislostí, které jsou klíčové a při bližším zkoumání ze statistik uvedených ve Studii vyplývají, se však autoři Studie dotkli pouze okrajově, bez bližší analýzy, anebo je opomenuli zcela.